

MAGNA lögmenn
b.t. Gunnars Inga Jóhannssonar hrl.
Höfðabakka 9
110 Reykjavík

Reykjavík, 22. desember 2020
Tilv.: 2005013

Efni: Gildistími bráðabirgðaákvörðunar Samkeppniseftirlitsins nr. 1/2020 framlengdur

1. Þann 14. mars 2020 barst Samkeppniseftirlitinu erindi frá Uglu útgáfu ehf. (hér eftir „Ugla“) sem er bókaútfefandi. Í erindinu er kvartað er yfir því að Penninn ehf. (hér eftir „Penninn“) hafi ákveðið að taka allar nýjar og nýlegar bækur Uglu úr sölu í verslunum Pennans ef þær væru jafnframt til sölu sem hljóðbækur hjá streymisveitunni Storytel Iceland (hér eftir „Storytel“).
2. Í kjölfar rannsóknar og upplýsingaöflunar, komst Samkeppniseftirlitið að þeirri niðurstöðu með bráðabirgðaákvörðun nr. 1/2020 frá 16. júlí 2020, að Penninn hafi sennilega brotið gegn ákvæði 11. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005. Um málsmeðferð í málinu vísast fyrrnefndrar ákvörðunar. Í ákvörðunarorðum bráðabirgðaákvörðunar var Pennanum m.a. gert að setja sér skráðar verklagsreglur sem skulu vera aðgengilegar a.m.k. útgefendum og Samkeppniseftirlitinu. Tilgangur verklagsreglnanna er sá að Penninn geti byggt ákvarðanir sínar, um að hafna bókaútfefendum um viðskipti á grundvelli málefnalegra ástæðna, á skráðum verklagsreglum.
3. Með kæru dags. 13. ágúst 2020, kærði Penninn umrædda bráðabirgðaákvörðun um sennilega misnotkun á markaðsráðandi stöðu, til áfrýjunarnefndar samkeppnismála. Með úrskurði sínum nr. 2/2020, *Penninn ehf. gegn Samkeppniseftirlitinu*, dags. 22. september 2020, var kæru Pennans vísað frá áfrýjunarnefnd samkeppnismála.
4. Þann 27. nóvember 2020, barst Samkeppniseftirlitinu eintak af verklagsreglum Pennans, sem taka áttu gildi fjórum dögum síðar, eða þann 1. desember 2020. Verklagsreglurnar eru settar fram í níu punktum á einni blaðsíðu. Í verklagsreglunum segir m.a. „[...] samþykkir útgefandi að Pennanum sé heimilt hvenær sem er að hætta sölu á viðkomandi verki og endursenda útgefanda. Ákvörðun um endursendingu er ekki tilkynnt útgefanda sérstaklega né rökstudd.“ Að mati Samkeppniseftirlitsins er ekki hægt að lesa úr þessu orðalagi hvaða málefnalegu ástæður geta leitt til þess að Penninn endursendi bækur hlutaðeigandi útgefenda, en enginn rökstuðningur mun fylgja slíkri endursendingu.
5. Jafnframt segir á öðrum stað í verklagsreglunum að „[g]efi útefandi ritverks sem er til sölu í verslunum Pennans verkið út samhliða á öðru útgáfuformi t.d. sem rafbók eða hljóðbók skal Pennanum jafnframt bjóðast að selja vöruna á því útgáfuformi. Hafi verk verið áður gefið út á öðru formi og Pennanum ekki boðist söluréttur á því formi er áskilinn réttur til að hafna því að taka ritverkið í sölu.“ Að mati Samkeppniseftirlitsins getur þetta orðalag mögulega falið í sér einhvers konar samtvinnun og/eða viðbótarskuldbindingu sem útgefendur þurfa að gangast undir, til þess að geta selt útgefna bækur í verslunum Pennans. Getur því verið ástæða að rannsaka það

sérstaklega sem mögulegt sjálfstætt brot gegn 11. gr. samkeppnislaga og e.a. 54. gr. EES-samningsins.

6. Í verklagsreglunum er hvergi að finna umfjöllun um hvaða málefnalegu ástæður, sem uppfylla myndu e.a. kröfur 11. gr. samkeppnislaga, kynnu að liggja til grundvallar ákvörðun Pennans um að hætta sölu á bókum tiltekinna útgefenda eða binda sölu á bókum tilteknum skilyrðum samkvæmt verklagsreglunum. Þannig bera verklagsreglurnar ekki með sér hvernig Penninn hyggst tryggja að fyrirtækið uppfylli lagaskyldur sínar samkvæmt samkeppnislögum eða taka að öðru leyti tillit til fyrrgreindrar bráðabirgðaákvörðunar.
7. Að mati Samkeppniseftirlitsins þjóna verklagsreglurnar sem lagðar voru fyrir stofnunina þann 27. nóvember 2020, því ekki tilgangi sínum í núverandi mynd. Telur Samkeppniseftirlitið að því sé ennþá raunveruleg hætta á að Penninn beiti sömu viðskiptaaðferðum og lýst var í bráðabirgðaákvörðun nr. 1/2020, gagnvart bókaútgefendum, eftir að gildistími bráðabirgðaákvörðunarinnar rennur út.
8. Í ljósi framangreinds, hversu seint verklagsreglurnar bárust Samkeppniseftirlitinu og vegna þess verulega skamma tíma sem eftir er af gildistíma bráðabirgðaákvörðunar nr. 1/2020, er fyrirséð að Samkeppniseftirlitið mun ekki geta lokið rannsókn sinni og gagnaöflun í málinu fyrir þann tíma. Með hliðsjón af öllu framangreindu og með heimild í 4 mgr. 16. gr. samkeppnislaga, telur Samkeppniseftirlitið nauðsynlegt að framlengja gildistíma umræddrar bráðabirgðaákvörðunar. Er gildistími bráðabirgðaákvörðunar nr. 1/2020 hér með framlengdur til 1. maí 2021.

Virðingarfyllst,
Samkeppniseftirlitið

Guðmundur Haukur Guðmundsson